

der dermed er stemt på socialdemokraterne, der har den mest bekendte Olesen blandt politikerne, eller de konservative, som i øjeblikket har den eneste partileder med fornavnet Poul.

Man må imidlertid gøre sig klart, at i det praktiske liv er disse tænkte eksempler særdeles sjældent forekommende. Der er god grund til at mene, at mellem de knap 5.000 stemmesedler, som plejer at blive anset for ugyldigt udfyldte efter de nuværende regler, vil der måske kun reelt være 100 eller færre, som kan give anledning til, at det kan diskuteres, om det er særdeles tvivlsomt, hvilket parti vælgeren har villet stemme på. Altså kun gennemsnitligt pr. parti et encifret antal stemmesedler (og det gælder alle stemmer sammenlagt – ikke blot brevstemmer).

Når man har den foreløbige opgørelse af et valg, vil forholdet videre være det, at der så at sige altid vil være så stor afstand mellem stemmerne, der giver mandat nr. 175, og de stemmer, der giver mandat nr. 176, at det kan anses for praktisk udelukket, at en finstudering af de to pågældende partiers tvivlsomme »grænsestemmer« vil kunne resultere i, at partistillingen i folketinget ændres. Det kan man imidlertid ikke vide før valget. Og når man – som forholdet for eksempel var efter 8. december 1981 – har en knivskarp forskel på mandat nr. 175 (der blev tildelt SF) og mandat nr. 176 (der ville være tilfaldet venstre), må det efter grundlovens § 33 være muligt for det organ, der skal afgøre sagen i første og sidste instans – nemlig folketinget – at have de tvivlsomme stemmesedler inden for sin regie og ikke skulle sinkes med at indkalde disse stemmesedler. Dette er baggrunden for forslaget om ovennævnte § 62, stk. 2.

For så vidt angår alle de mange trivielle tilfælde bør indenrigsministeriets cirkulære – eventuelt efter at udkast hertil har været forelagt folketingets udvalg til valgs prøvelse – opregne de forskellige eksempler så udførligt som muligt. Altså for eksempel, at »SF« refererer til liste F, at »S« refererer til liste A, »K« til Danmarks kommunistiske parti, mens »KF« medfører stemmens ugyldighed, fordi det lige let kan dække to forskellige partier, hvorimod »venstre« refererer til liste V, uanset at vælgeren har undladt at skrive den del af partiets navn, der hedder »Danmarks liberale parti«, og »konservative« til

liste C og »kristelige« til liste Q, uanset at vælgeren i disse tilfælde ikke har skrevet »folkeparti«. Ordet »socialister« kan referere til forskellige partier, hvorfor en stemmeseddel med den påskrift må være ugyldig. Sådan kan cirkulæret blive en hel opslagsbog, som bevirker, at bedømmelsen af langt den overvejende del af det beskedne stemmemateriale, der her er tale om, ligger fast i cirkulæregler, der forud for valget er udformet entydigt.

Når indenrigsministeriet efter et afholdt valg i medfør af stk. 2 modtager de tvivlsomme stemmesedler, vil det være hensigtsmæssigt, om indenrigsministeriet ved ministeriets foreløbige gennemgang heraf dels er opmærksomt på, hvilke nye eksempler der bør tages med i det næste valg cirkulære, og dels sorterer de pågældende stemmesedler, sådan at de ligger samlet med relation til de partier, de vedrører, idet folketingsudvalget – hvis det overhovedet får brug for at gå ind i en gennemgang af nogle stemmesedler – normalt alene kommer til at gøre det enten i relation til en tvivl om, hvilket parti der skal have mandat nr. 175, eller hvilken af et partis kandidater der skal have et af det pågældende parti vundet mandat.«

3. Brevstemmer ved folkeafstemninger

3.1. Retsgrundlag

Folketingsvalglovens kapitel om folkeafstemninger indeholder ingen bestemmelser om ugyldige brevstemmer. Om almindelige stemmesedler er det i folketingsvalglovens § 73, stk. 2, bestemt, at en stemmeseddel er ugyldig:

- 1) når det ikke med sikkerhed fremgår, for hvilket resultat vælgeren har villet stemme,
- 2) når beskaffenheden af stemmesedlen giver grund til at antage, at den ikke er en af de tilforordnede udleveret og på valgstedet afkrydset stemmeseddel,
- 3) når der på stemmesedlen findes skrevet, tegnet eller på anden måde anbragt noget, hvorved det findes forsætligt tilkendegivet, hvem den stemmende er, eller der overhovedet ved en behandling ud over den af afstemningen følgende findes forsætligt af vælgeren at være givet stemmesedlen et særpræg. Understregning eller overstregning af den stemmesedlen på-